

Σκοπός και Αναγκαιότητα

Σκοπός της Θεματικής Εβδομάδας με τίτλο «**Σώμα και Ταυτότητα**» είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση των μελών της σχολικής κοινότητας στη δευτεροβάθμια υποχρεωτική εκπαίδευση (Γυμνάσιο) σε θέματα που άπτονται της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και θα εστιάσουν σε τρεις βασικούς άξονες: α) τη διατροφή και την ποιότητα ζωής, β) την πρόληψη του εθισμού και των εξαρτήσεων και γ) τις Έμφυλες Ταυτότητες.

Η προαγωγή της υγείας και της ευημερίας των παιδιών, των εφήβων και των οικογενειών τους αποτελεί προτεραιότητα διεθνών οργανισμών όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) και πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως η Υγεία 2020. Ενδεικτικά ως προς τούτο αναφέρεται ότι ένα από τα αντικείμενα εργασιών της διάσκεψης του ΠΟΥ που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι το Δεκέμβριο του 2015, στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030 για την Αειφόρο Ανάπτυξη, ήταν ο σχεδιασμός εκπαιδευτικών πολιτικών και η ανάπτυξη μιας σειράς μετασχηματιστικών δράσεων στο σχολείο που θα εστιάζουν στην προαγωγή της υγείας και της ευημερίας των παιδιών και των εφήβων. Σε αυτό το πλαίσιο, διατυπώθηκε ο στόχος της διασφάλισης, για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες του σχολείου, ενός σχολικού περιβάλλοντος το οποίο θα είναι ασφαλές, ενταξιακό και εξοπλισμένο με επαρκείς υποδομές υγιεινής. Επιπροσθέτως, διατυπώθηκε η ανάγκη ανάληψης δράσης ως προς την ανάπτυξη του κοινωνικού γραμματισμού και του γραμματισμού στην υγεία με στόχο την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών και μαθητριών του σχολείου.

Προγράμματα και δράσεις με αντικείμενο τα παραπάνω ζητήματα υλοποιούνται για χρόνια στα σχολεία της χώρας, ενώ συγχρόνως αντίστοιχες θεματικές περιλαμβάνονται στα Προγράμματα Σπουδών επιμέρους γνωστικών αντικειμένων του Γυμνασίου. Ωστόσο, οι πρωτοβουλίες που έχουν μέχρι τώρα αναληφθεί στο πλαίσιο του σχολείου κατά κανόνα εστίαζαν σε έναν από τους άξονες αυτούς και κατανέμονταν σε διακριτά διαστήματα στο σύνολο του σχολικού χρόνου τόσο εντός, όσο και εκτός του ωρολογίου προγράμματος με προαιρετικό χαρακτήρα. Από την άλλη πλευρά, τα ανησυχητικά αποτελέσματα μελετών, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, σχετικά με στάσεις και συμπεριφορές εφήβων και νέων σε θέματα που αφορούν σε διατροφικές επιλογές, σε εθισμούς και εξαρτήσεις και σε ζητήματα που σχετίζονται με τις έμφυλες ταυτότητες καθιστούν επιτακτική την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης προγραμμάτων και στοχευμένων παρεμβάσεων πρόληψης που αξιοποιούν βιωματικού και συμμετοχικού χαρακτήρα παιδαγωγικές πρακτικές και μεθόδους. Ιδιαίτερα στο πλαίσιο της σύγχρονης κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας, η ενδυνάμωση των μελών της σχολικής κοινότητας (μαθητών, μαθητριών, γονέων και εκπαιδευτικών) σε σχέση με τα ζητήματα αυτά είναι κρίσιμης σημασίας και, ως εκ τούτου, απαιτεί κεντρικά σχεδιασμένες και εστιασμένες δράσεις με τη συνέργεια και τη συνδρομή και άλλων υπουργείων, όπως για παράδειγμα του Υπουργείου Υγείας ή/και του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και φορέων που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο της τοπικής κοινότητας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Θεματική Εβδομάδα αντλεί από το πλαίσιο της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των προέφηβων και έφηβων μαθητών και μαθητριών του Γυμνασίου πάνω σε ζητήματα όπως η διατροφή, οι διατροφοεξαρτώμενες παθήσεις και το οικολογικό αποτύπωμα της διατροφής, οι έμφυλες

ταυτότητες, τα έμφυλα στερεότυπα και οι διακρίσεις με βάση το φύλο, η πρόληψη ενάντια στις εξαρτήσεις όπως το κάπνισμα, το αλκοόλ και τις ψυχοτρόπες ουσίες, καθώς και ο εθισμός στο διαδικτυο και τα τυχερά παιχνίδια. Η εστίαση του περιεχομένου της Θεματικής Εβδομάδας στα ζητήματα αυτά απορρέει από την κρίσιμη σημασία που αποκτούν κατά την αναπτυξιακή φάση της προεφηβείας και εφηβείας την οποία διέρχονται οι μαθητές και οι μαθήτριες του Γυμνασίου. Ειδικότερα, τα ζητήματα της διατροφής, των έμφυλων ταυτοτήτων και της ανάπτυξης εθιστικών συμπεριφορών (όπως ενδεικτικά της καπνιστικής συνήθειας, της κατάχρησης αλκοόλ, της κατάχρησης φαρμάκων και της χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών, της μη ελεγχόμενης χρήσης του διαδικτύου, των ηλεκτρονικών παιχνιδιών και των τυχερών παιχνιδιών) συνδέονται άμεσα με την υπό διαμόρφωση σχέση των προέφηβων και έφηβων μαθητών/τριών με το σώμα τους, την αυτοεικόνα και αυτοαντίληψή τους και εν γένει με τον εαυτό τους, καθώς επίσης και με τους/τις συνομηλίκους/ες τους, αλλά και τον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο. Υπό αυτήν την έννοια, η εστίαση της Θεματικής Εβδομάδας στους παραπάνω βασικούς άξονες αντλεί από την ευρύτερη σημασία που αποκτά για τους προέφηβους και έφηβους μαθητές, η κατάρριψη μύθων που συνδέονται με τη χρήση των ουσιών ή/και την υιοθέτηση «εξαρτητικών» συμπεριφορών, η ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής, λήψης αποφάσεων, αντίστασης στην πίεση των ομηλικών, μείωσης του άγχους και θετικής αντιμετώπισης των καταστάσεων. Επιπροσθέτως, η Θεματική Εβδομάδα αντλεί από τη μεθοδολογία παρεμβάσεων που έχουν χαρακτηριστικά καθολικής πρόληψης και απευθύνεται στο σύνολο της σχολικής κοινότητας (μαθητές/τριες, εκπαιδευτικοί και γονείς), με στόχο την παροχή υποστήριξης, σε σχέση με τα παραπάνω ζητήματα, όχι μόνο στους μαθητές/τριες του σχολείου, αλλά και στους/στις εκπαιδευτικούς και στους γονείς.

Τέλος, στους στόχους της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας συμπεριλαμβάνεται και η αξιοποίηση της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού ως μέσου για την εγκαθίδρυση μιας θετικής σχέσης με τον εαυτό και με τους άλλους και την καταπολέμηση στερεοτύπων και προκαταλήψεων σε σχέση με το σώμα, το φύλο, τη σεξουαλικότητα, τις έμφυλες και τις ευρύτερες διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις, τα οποία ασκούν βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη επίδραση στην υγεία και την ευημερία των προέφηβων και έφηβων μαθητών και μαθητριών του σχολείου.